

Ertaqlar - yaxshilikka yetaklar

O'TINCHI CHOL VA TULKI

ZIYO NASHR

Bir kambag'al chol bor ekan. U har kuni cho'l-u biyobonlardan o'tin terib, eshagiga ortib kelib, bozorda sotar ekan. Har kuni o'tin tergani chiqqanida xotini ikkita chavati¹ pishrib berar ekan.

Kunlarning birida chol yo'lda ketayotsa, bir tulki yo'lidan chiqib, chavatisini o'g'irlab qochibdi. Shu-shu tulki har kuni cholning chavatisini o'g'irlab yeydigan bo'libdi. Chol buni kampirga aytmas ekan, kampir cholga chavati pishirib beraverar ekan.

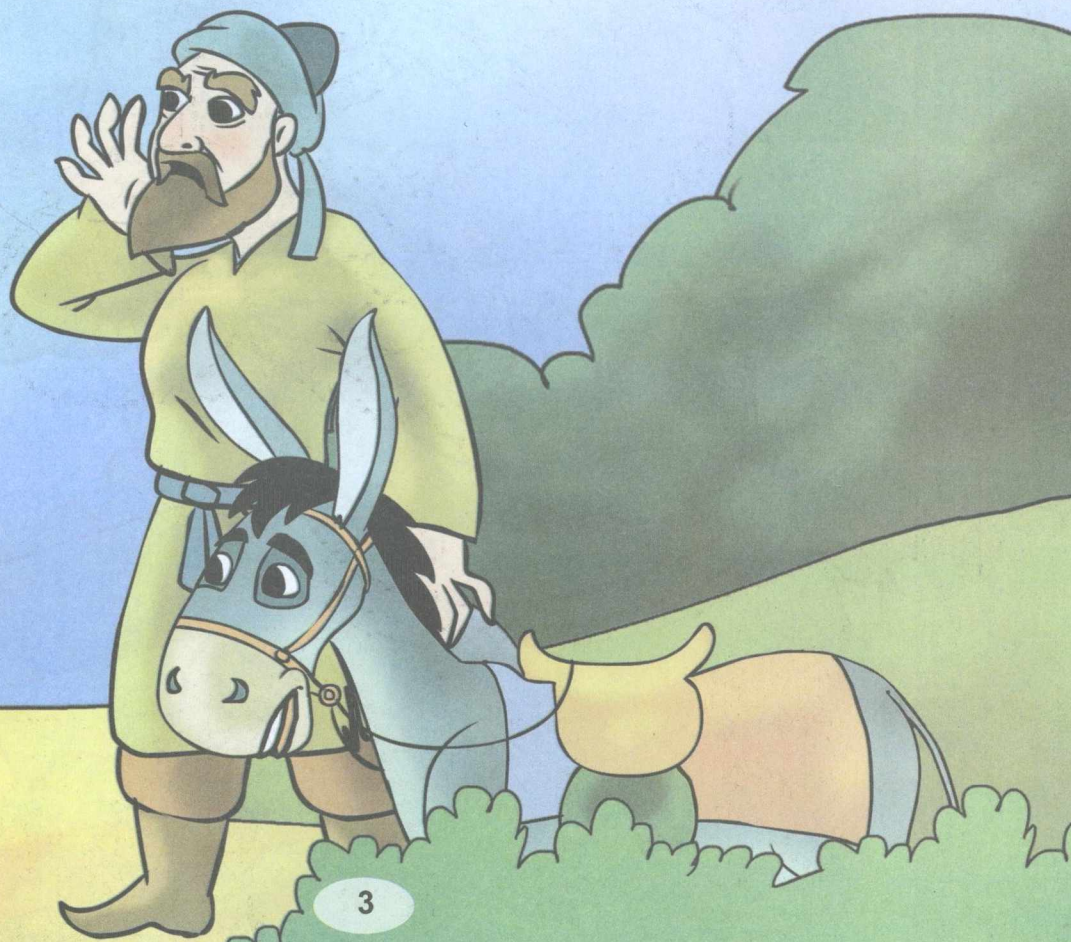

¹ Chavati – qozonda pishirilgan non.

Bir kuni chol o'ylab turib: „Men har kuni o'tin tergani shu yo'ldan boraman, tulki chavatimni yana yeb qo'yadi, bugun bo'lak yo'l bilan boray“, – deb boshqa yo'ldan ketibdi. Yo'lda ketayotib eshak ustida uxlab qolibdi. Uyg'onib qarasa, eshagi bir katta chinor yonida to'xtab turganmish. Chinor tagida bir supa, supa ustida qirqta dev uxlab yotganmish. Chol devlarni ko'rib juda qo'rqib ketibdi. Devlar har uxlaganda qirq kun uxlar ekan. Ularning uxlaganiga o'ttiz to'qqiz kun bo'lgan ekan. Bir kunlik uyquasi qolgan devlar odamzod hidini sezib uyg'onib ketishibdi. Devlar qarasa, ro'parasida bir odam turganmish. Devlar turtishib, bir-biriga shivirlashib qolishibdi.

Chol ulardan qo'rqib: „Bular mendan gap so'rasa, nima desam bo'lar ekan. Agar biror gap so'rasa, men azroilman

deyman, joningizni olgani keldim deb qo'rqitaman – deb o'z gapini o'zi ma'qullab, devlar oldiga boribdi.

Devlar cholga qarab:

– Keling, ota, kimsiz? – debdi.

Chol:

– Shu joyda qirqta dev bor ekan. Shulardan qasos olgani keldim, – debdi.

Devlar qo'rqib: „Bu chol azroil ekan, endi nima qilamiz“, – deb maslahat qilishibdi.

Devlardan biri:

– Ey jo'ralar, otamizdan qolgan bir tilla keli bilan kelisop bor. Ular jonimizdan azizmi, shularni beraylik, – debdi.

Boshqa devlar:

– Albatta, jonimizdan aziz emas, lekin kelisini bersag-u, sopini olib qolsak, – deyishibdi. Bu maslahatga hammasi rozilik berishibdi.

Devlardan biri cholga:

– Biror narsa berib, sizni xursand qilsak, jonimizni olmay-sizmi? – debdi.

Chol:

– Ey devlar, menga hech narsa kerak emas, menga faqat devning joni kerak, – debdi.

Shunda devlar bir-biri bilan maslahatlashib, keli bilan kelisopni ham bermoqchi bo'lishibdi.

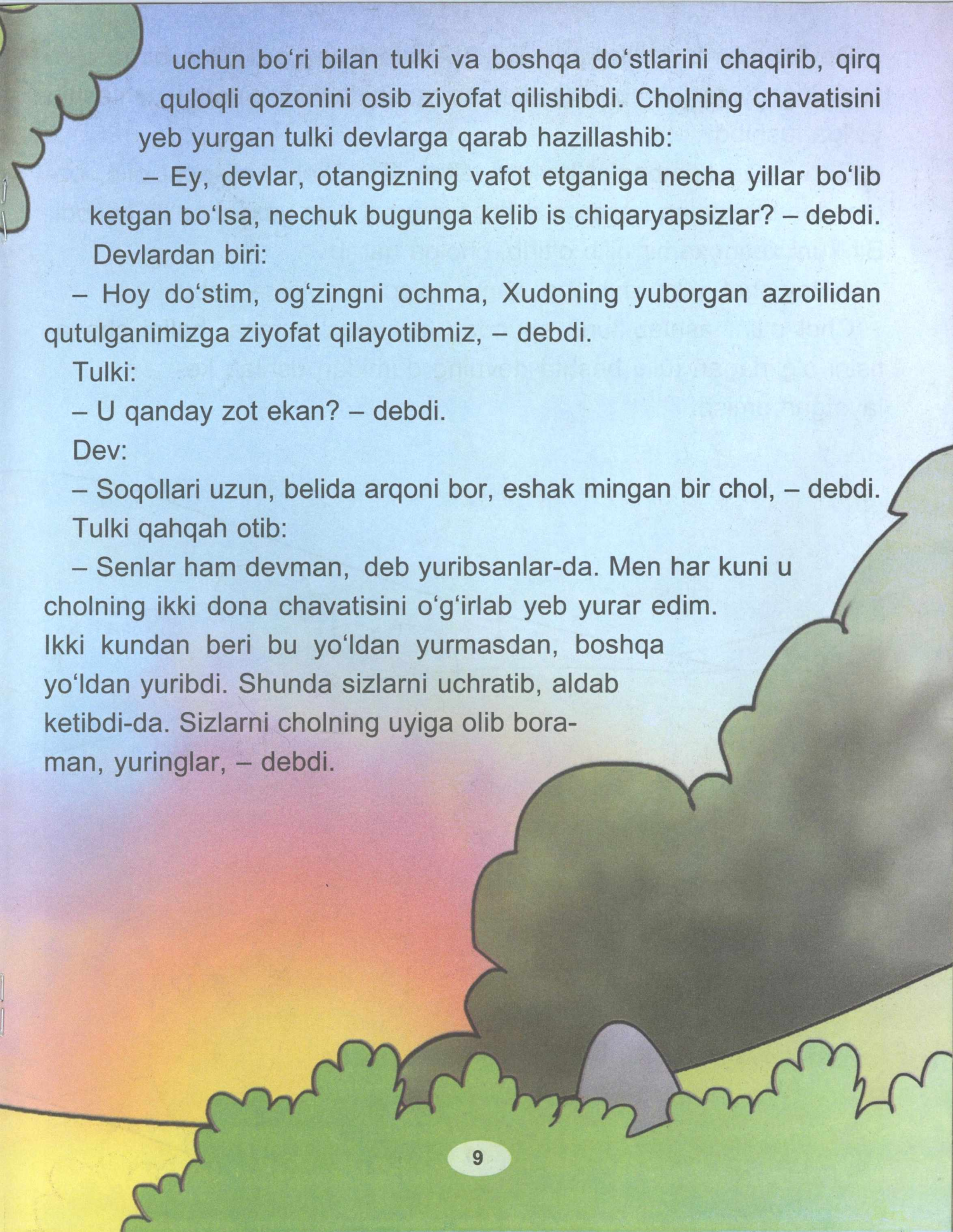
– Ey chol, bizning otamizdan qolgan tilla keli bilan kelisop bor, shuni sizga beramiz, bizni o'ldirmang, – debdi.

Chol o'zini tutib:

– Bo'lmasa keltiringlar, eshagimga yuklab beringlar, gunohlaringdan o'tsam o'tayin, – debdi.

Chol tilla keli bilan kelisopni eshagiga yuklab o'z uyiga ketibdi. Oradan ikki kun o'tgandan keyin devlar „azroil“ choldan qutulganliklari

uchun bo'ri bilan tulki va boshqa do'stlarini chaqirib, qirq quloqli qozonini osib ziyofat qilishibdi. Cholning chavatisini yeb yurgan tulki devlarga qarab hazillashib:

– Ey, devlar, otangizning vafot etganiga necha yillar bo'lib ketgan bo'lsa, nechuk bugunga kelib is chiqaryapsizlar? – debdi. Devlardan biri:

– Hoy do'stim, og'zingni ochma, Xudoning yuborgan azroilidan qutulganimizga ziyofat qilayotibmiz, – debdi.

Tulki:

– U qanday zot ekan? – debdi.

Dev:

– Soqollari uzun, belida arqoni bor, eshak mingan bir chol, – debdi.

Tulki qahqah otib:

– Senlar ham devman, deb yuribsanlar-da. Men har kuni u cholning ikki dona chavatisini o'g'irlab yeb yurar edim.

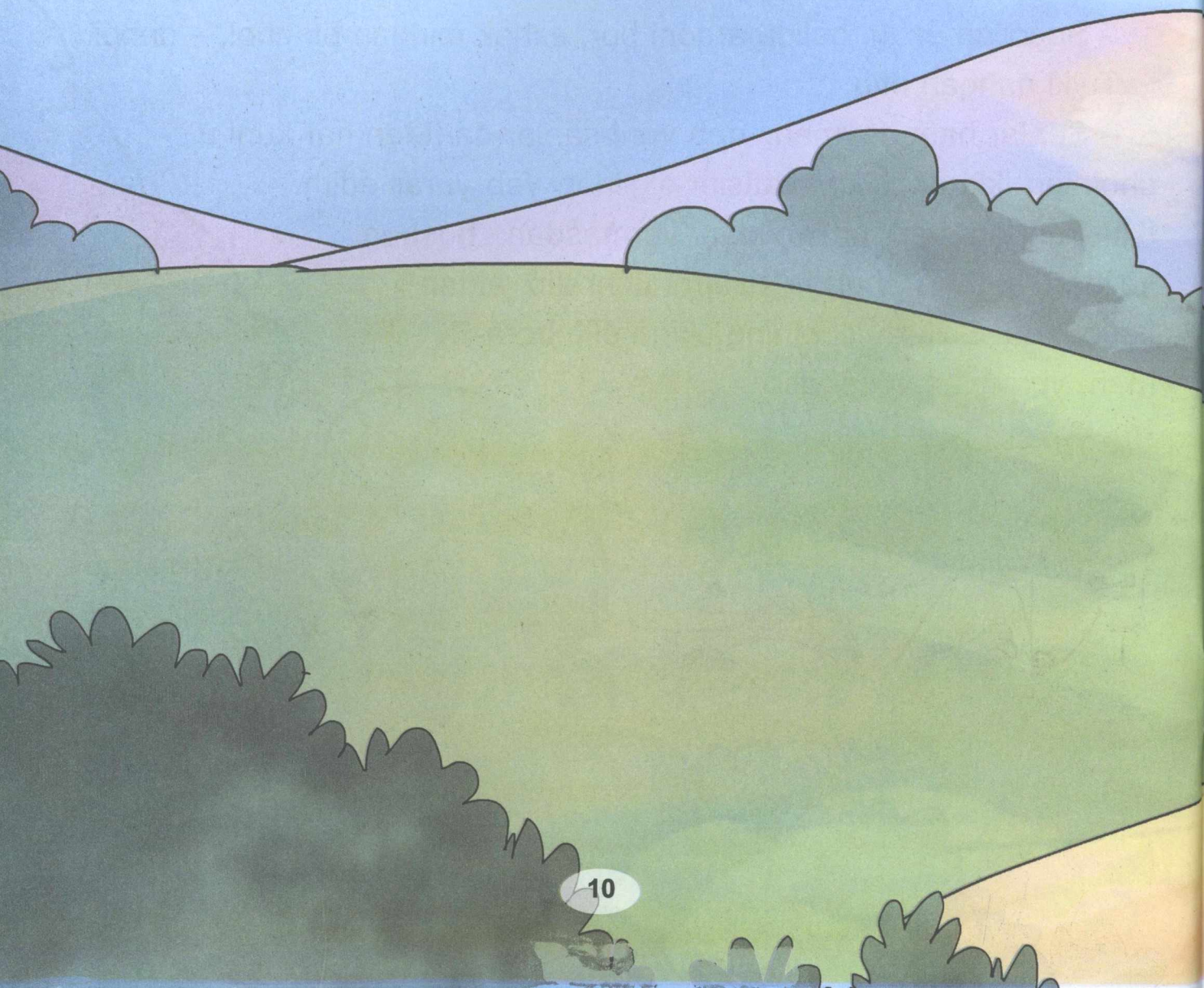
Ikki kundan beri bu yo'ldan yurmasdan, boshqa yo'ldan yuribdi. Shunda sizlarni uchratib, aldab ketibdi-da. Sizlarni cholning uyiga olib boraman, yuringlar, – debdi.

Devlar hayron bo'lishibdi. Tulki beshta devni o'zi bilan birga olib, cholning uyiga jo'nabdi. Devlar qo'rqqanidan bir-birlarini ushlab yo'lga tushibdi.

Chol ilgari kambag'al bo'lgan ekan. Tilla keli, kelisopni olib, o'zginadan maydalab bozorda sotib, turmushi juda yaxshi bo'lib ketibdi. Bir kuni xotini xamir qilib o'tirib, cholga qarab:

– Hoy chol, o'tin tashlang, xamir ko'pchib qoldi, – debdi.

Chol o'tin tashlab turib shunday ko'chaga qarasa, haligi chavatisini o'g'irlagan tulki beshta devning dumidan ushlab kelayotgan emish.

Chol bilan kampir:

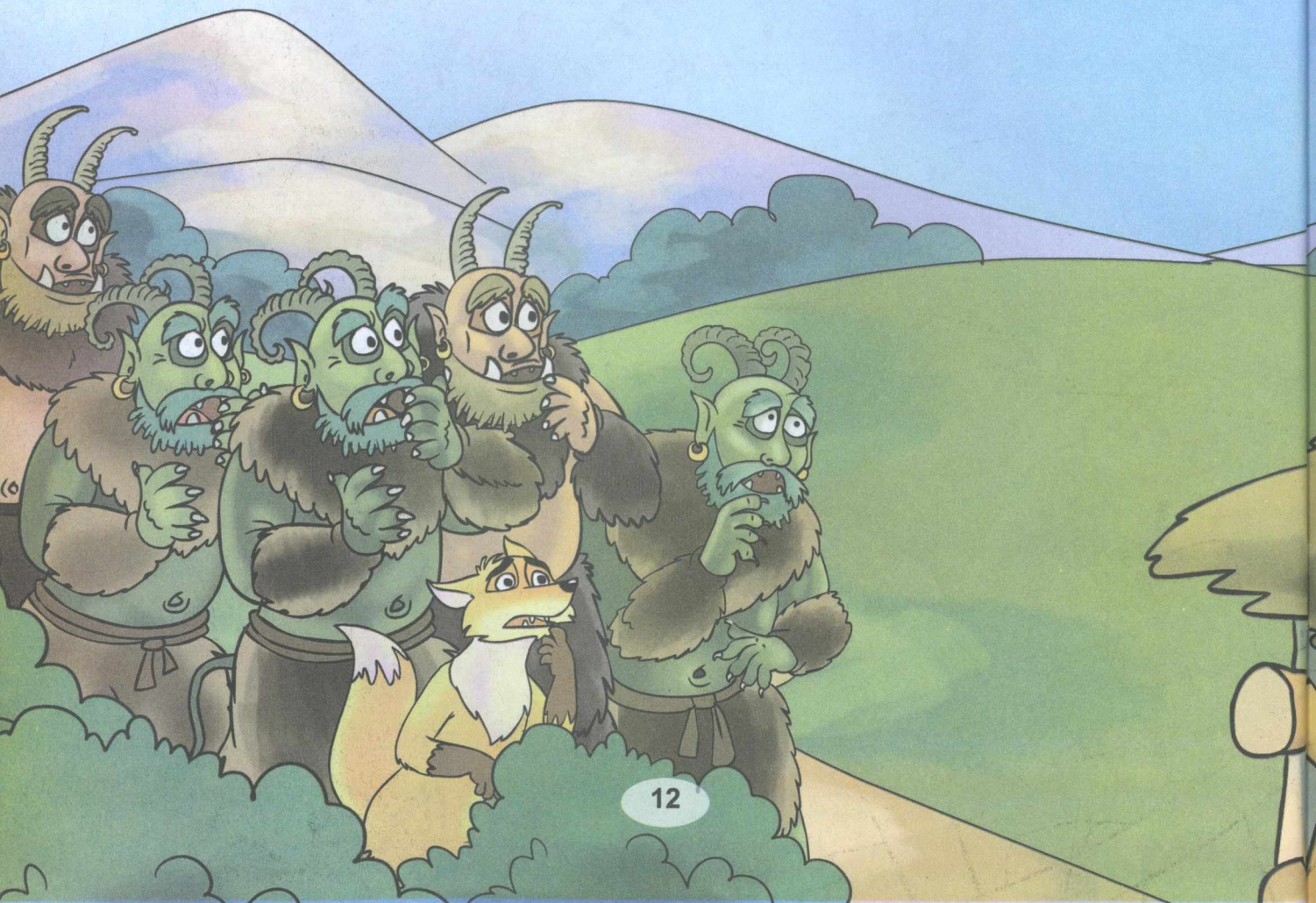
– Ilgari o‘lmagan bo‘lsak ham endi o‘lamiz, – deb qo‘rqib ketishibdi.

Chol o‘ylab turib: „Shu tulkinging sha‘niga bir yomon gap gapirsam, qutulsak ajab emas“, degan xayolda:

– Ha, tulki, sen otangdan qolgan qarzlaring uchun bu beshta devni olib kelyapsanmi, menga ular kerak emas, o‘zimning haqimni ber, – debdi.

Shunda devlardan biri tulkiga qarab:

– Ha, bizni otangdan qolgan qarzing uchun olib kelayotgan ekan-san-da! – deb tulkinging dumidan ushlab yerga bir uribdi. Tulkinging yuzi qiyshayib, og‘zi irjayib qolibdi. Devlar orqasiga qaramay qochib qolibdi.

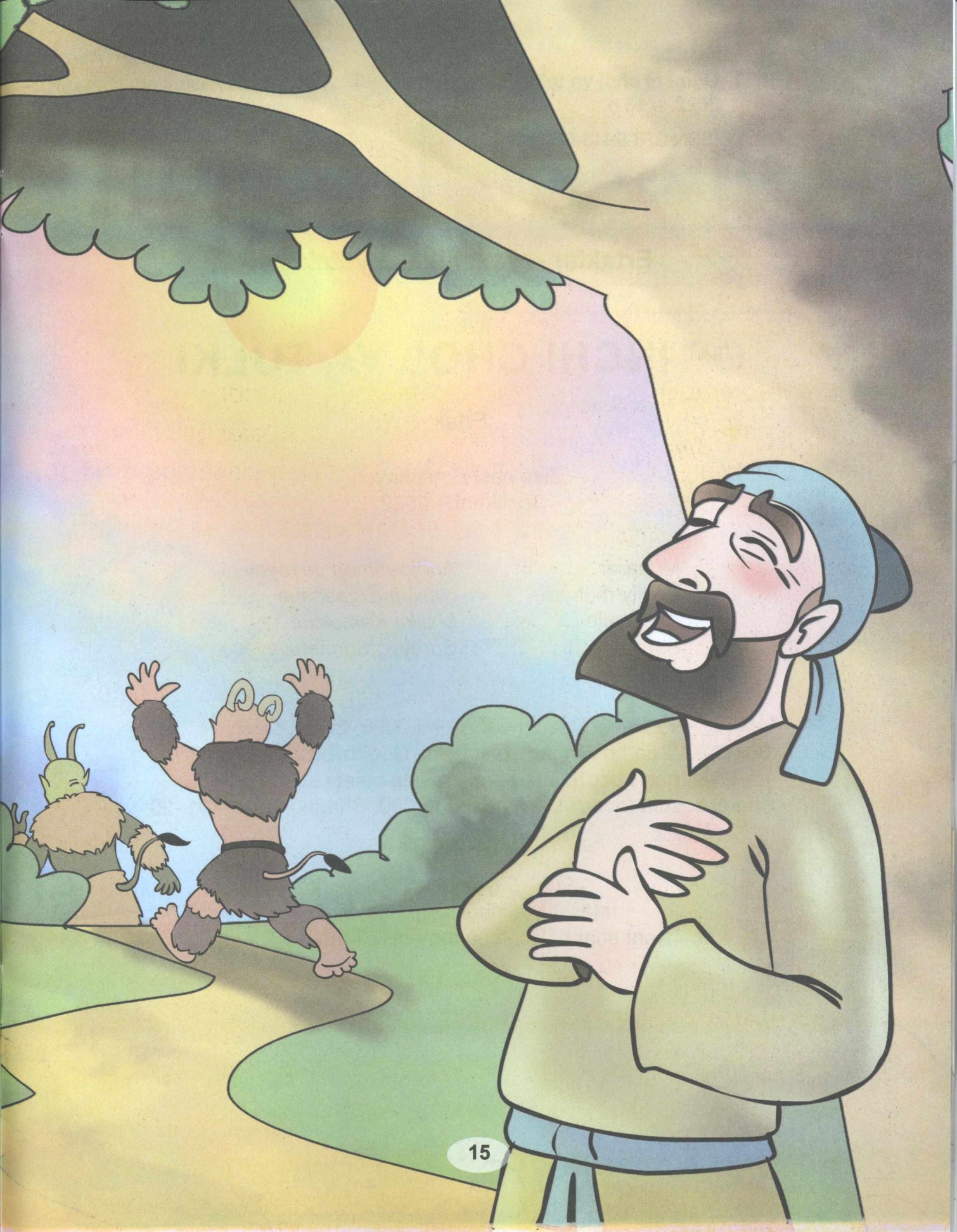

Beshta dev halloslab borib sheriklariga:

– U chol Xudoning yuborgan jallodi ekan. Tulkining undan qarzi bor ekan. Bizni shu qarzi uchun cholga topshirmoqchi bo‘lgan ekan, tulkining dumidan tutib yerga urgandik, o‘lib qoldi, – debdi.

Devlar choldan va tulkidan qutulganliklariga ziyofat qilibdilar. Chol ham tulki bilan devlardan qutulib, kampiri bilan tinchgina yashab, murod-maqсадlariga yetibdi.

E 83 **O'tinchi chol va tulki.** [Matn]: ertak. / – T.: „Ziyo nashr“ nashriyoti,
2022. – 16 b.

ISBN 978-9943-6829-0-0

UO'K: 821.512.133-343.4

KBK 83.8

Ertaklar – yaxshilikka yetaklar

O'TINCHI CHOL VA TULKI

Ertak

„Ziyo nashr“ nashriyoti
Toshkent – 2022

Muharrir
Badiiy muharrir
Musahhah
Sahifalovchi

*Abdurahmon Jo'rayev
Nasiba Ergasheva
Malika Kamolova
Surayyo Sunnatullayeva*

Nashriyot litsenziyasi AA № 0008, 27.03.2019
30.08.2022 da bosishga ruxsat etildi. Qog'oz bichimi 84x108^{1/16}.
Ofset qog'oz. „Times“ garniturasida ofset usulida bosildi.
Shartli bosma tabog'i 0,10. Adadi 30 000. Shartnoma № 191–20
Buyurtma raqami

„Ziyo nashr“
Mas'uliyati cheklangan jamiyat
Toshkent shahri, Uchtepa tumani, 23-mavze, 42-uy.

Ertaqlar - yaxshilikka yetaklar

O'TINCHI CHOL VA TULKI

ZIYO NASHR

fb.com/ziyo.nashr

ziyonashr@mail.ru

UcharGilam
ONLINE DOKON

YANGI

KITOBLARIMIZNI
INTERNET ORQALI

**ONLAYN
XARID**

QILISH UCHUN
QR-KODNI
SKANER QILING.

ISBN 978-9943-6829-0-0

9 789943 682900